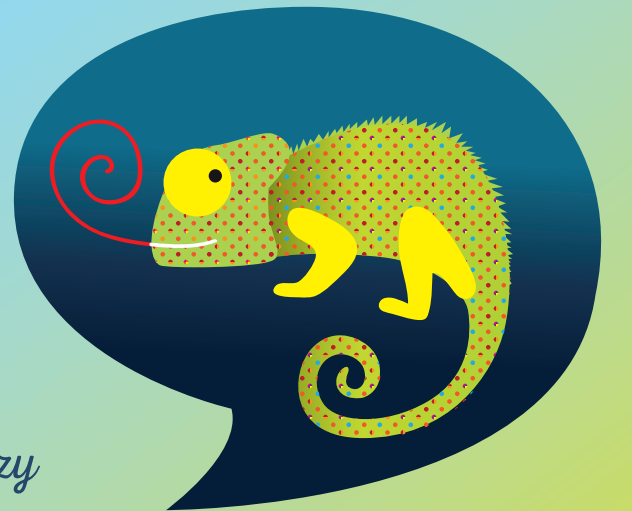

Co je ataka roztroušené sklerózy a jak ji poznám

Ataku je nutné léčit, protože představuje akutní vzplanutí choroby. Podstatou ataky je zánět v centrální nervové soustavě, v jehož důsledku přibývají další místa (léze) poškozené nervové tkáně. Tento děj může vést ke zhoršení stavu nemocného (například snížení pohyblivosti, zhoršení koordinace pohybů a paměti, zvýšení únavy a další projevy). Správná a včasná léčba ataky tyto „škody“ minimalizuje a brzdí rozvoj příznaků, tedy i postup onemocnění.

Konkrétní potíže závisejí na tom, kde se v mozku nebo v míše vytvoří zánětlivé ložisko a následně dojde k poškození nervové tkáně (ke vzniku léze).

RS je choroba – chameleon: u každého jedince probíhá jinak a její projevy se mění u čase i u konkrétního jednoho nemocného.

Každé podezření na ataku, tedy objeví-li se dále uvedené příznaky, které trvají déle než 24 hodin, bez souvislosti s infekcí či s jiným zánětlivým horečnatým onemocněním, je nutné konzultovat se specializovaným neurologem v RS centru.

1. Bolest

- Bolest končetin, pocity stažení pásem nebo obručí na trupu či končetinách
- Bolesti ramen nebo v pánvi bez přítomnosti jiného onemocnění
- Neuralgie trojklaného nervu – šlehavé bolesti v obličeji dostavující se v záchvatech, které jsou provázeny slzením a sekrecí z nosu a dostavují se po určitém podnětu (lehký dotek, jídlo, pití, mluvení, žvýkání, čištění zubů)
- Lhermittův příznak: při předklonu hlavy se objeví silná elektrizující bolest (jako elektrický výboj vy strelující z šíje podél páteře do končetin)

2. Poruchy zraku

Jednostranné zamížené vidění až ztráta zraku, výpadek v zorném poli, bolest za okem při pohybu očního bulbu a poruchy barevného vidění, dvojité vidění, kmitání obrazu, obtížné zaostřování. Poruchy zraku mohou být provázeny závratí, pocitem nejistoty v prostoru.

3. Poruchy hybnosti a spasticita

Snížení svalové síly, neschopnost ujít obvyklou vzdálenost najednou, vystoupat několik pater, oslabený stisk ruky jsou nejčastějšími poruchami hybnosti.

Ztuhnutí a zkrácení svalů (často bolestivé) jsou charakteristické pro tzv. spasticitu.

Poruchy koordinace pohybu - „nešikovnost“ při manipulaci s předměty, vyvpadávání předmětů z rukou (rozbité hrníčky), špatná koordinace pohybu, zakopávání (pády).

4. Specifické poruchy motoriky a citlivosti

- Poruchy řeči způsobené špatnou artikulací a neschopností tvořit hlas
- Poruchy polykání
- Obrna lícního nervu
- Neschopnost rychle měnit směr pohybu do opačného směru
- Neschopnost přesně zacílit pohyb a dosáhnout cíle
- Třes (intenční) – ruka se roztřeše a „uhne“ těsně před uchopením předmětu
- Klidový třes častěji postihuje svaly kolem ramene a zápěstí
- Závrať – pocit točení hlavy a nejistoty v prostoru

5. Mysl

Sexuální dysfunkce

U mužů i žen se mohou objevit kdykoli v průběhu RS poruchy v sexuální oblasti. Nově objevené potíže (například erektilní dysfunkce u mužů a ztráta vzrušivosti u žen a další) mohou signalizovat ataku.

Potíže s močením (časté nucení na močení, inkontinence, nebo naopak nedostatečné vyprázdnění močového měchýře a retence moči) jsou častým příznakem RS. Objevení, zhoršení těchto příznaků může také znamenat ataku.

Psychické potíže

- Deprese (dlouhodobé zhoršení nálady, podceňování se, pocity marnosti a bezvýchodnosti, myšlenky na smrt)
- Úzkostná porucha (vystupňovaný pocit často neodůvodněného strachu)
- Panická porucha (vystupňovaná úzkostná porucha, která mívá i tělesné příznaky, například bušení srdce, potíže s dechem, třes apod.)

Poruchy kognitivních funkcí

- Porozumění nové informaci trvá déle
- Zapomínání
- Poruchy pozornosti a soustředění
- Poruchy abstraktního myšlení a řešení problému

Všechny tyto příznaky jsou projevem aktivity onemocnění. Pokles kognitivních funkcí je v současnosti považován za spolehlivou předpověď, že se blíží ataka.

6. Poruchy spánku

Pomalé usínání, časté a předčasné buzení, chybějící pocit osvěžení po probuzení – poruchy spánku u RS velmi časté, ale může se jednat o druhotný příznak způsobený například bolestí, spasticitou, depresí, nucením na močení a dalšími stavy.

Únava provází většinu onemocnění, ale u RS jde o jiný typ únavy. Většinou je přítomna po celý den. U některých pacientů předchází pocit úplného vyčerpání a ztráty energie bez předchozí odpovídající zátěže o několik měsíců prvnímu „charakteristickému“ či „specifičtějšímu“ příznaku začátku RS nebo atace.

O únavě je dobré hovořit s lékařem, protože únavu mohou zhoršovat některé léky, či se za ní mohou skrývat další onemocnění.

V průběhu choroby se mohou objevit nové příznaky, které zdánlivě s nervovým systémem nesouvisejí, ale přesto mohou signalizovat ataku.

Každé podezření na zhoršení stavu a výskyt příznaků, které trvají déle než 24 hodin, bez souvislosti s infekcí či se zánětlivým horečnatým onemocněním, je nutné konzultovat se specializovaným neurologem v RS centru.

Tyto důležité body máte uvedeny ještě jednou z druhé strany schematicky, mějte je stále na očích... třeba na ledničce...

Co je ataka

roztroušené sklerózy a jak ji poznám

Ataku je nutné léčit, protože představuje akutní vzplanutí choroby. Podstatou ataky je zánět v centrální nervové soustavě, v jehož důsledku přibývají další místa (léze) poškozené nervové tkáně. Tento děj může vést ke zhoršení stavu nemocného (například snížení pohyblivosti, zhoršení koordinace pohybu a paměti, zvýšení únavy a další projevy).

Správná a včasná léčba ataky tyto „škody“ minimalizuje a brzdí rozvoj příznaků, tedy i postup onemocnění.

Konkrétní potíže závisejí na tom, kde se v mozku nebo v míše vytvoří zánětlivé ložisko a následně dojde k poškození nervové tkáně (ke vzniku léze).

Každé podezření na zhoršení stavu a výskyt příznaků, které trvají déle než 24 hodin, bez souvislosti s infekcí či se závažným horečnatým onemocněním, je nutné konzultovat se specializovaným neurologem v RS centru.

1. Bolest

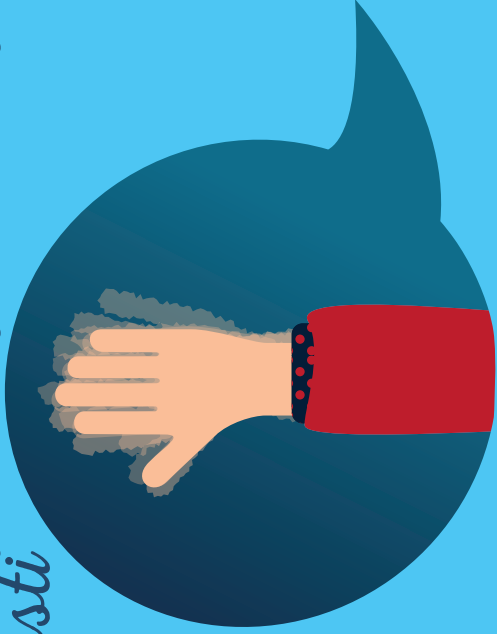
2. Poruchy zraku

3. Poruchy hybnosti a spasticita

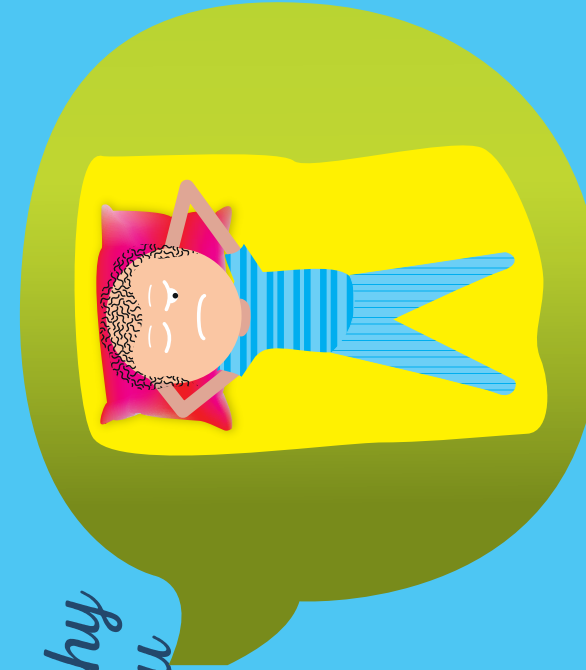
4. Specifické poruchy motoriky a citlivosti

5. Mysl

6. Poruchy spánku

RS KOMPAS+

Telefonní informační linka pro pacienty

s roztroušenou sklerózou

800 100 444

Tato telefonní linka i materiál jsou součástí programu podpory pacientů RS Kompas+. Jedná se o program navržený a financovaný společností Teva Pharmaceuticals CR, s.r.o. a zajišťovaný společností Icon Clinical Research, s.r.o.